

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 3, letnik XXIII.

Julij 2024

Vsebina

<i>mag. Janja Ravnikar:</i> Uvodnik	3	
<i>mag. Janja Ravnikar:</i> Pregled ocenjevanja skupin in festivalov v letu 2023	5	
<i>Sašo Žepuhar:</i> Jurjevanje v Vinici	6	
<i>Sašo Žepuhar:</i> 60 let KUD Oton Župančič Vinica	7	
<i>Luka Kropivnik:</i> Folklorni diptih v Cankarjevem domu	8	
<i>Bojan Vovčko:</i> 1. Mednarodni folklorni festival »Rudarska luč«	9	
<i>Neja Vončina:</i> FS ISKRAEMECO na CIOFF® festivalu na Hrvaškem	10	
<i>Borut Luša:</i> MIFF obeležuje 20. obletnico delovanja	11	
<i>dr. Marcin Bochenek:</i> Povrniti željo in potrebo po plesanju narodnih plesov	12	
	Napoved prihajajočih dogodkov	19
<i>Foto: Sašo Žepuhar:</i> Jurjevo v Vinici	20	
<i>Foto: arhiv skupine:</i> FS ISKRAEMECO na Hrvaškem	20	

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:
glavna urednica mag. Janja Ravnikar
član Božidar Fabjan
član Štefan Huzjan

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Stari Grad pri Otočcu. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske.

Uvodnik

V tej številki najdete ocene naših skupin in festivalov v letu 2023. Številno izpolnjenih poročil se zmanjšuje. Če želi CIOFF® imeti pregled nad kvaliteto skupin in festivalov, to ni vzpodbuden podatek. Dovolj izpolnjenih vprašalnikov bi moralo biti v pomoč tudi festivalom in skupinam. Tudi za leto 2023, kot leto prej, ni ocen na naših festivalih gostujočih skupin. Naši festivali so naprošeni, da gostujočim skupinam ob koncu festivala omogočijo dostop do vprašalnika za skupine, ki se nahaja na www.zltss.si/obrazci-za-skupine/, da ga te izpolnijo. V ZLTSS bomo govorili, ali bo to postalo obveza, da festivali ostanejo v CIOFF® koledarju. Berete lahko o Jurjevanju v Vinici, ki ohranja kulturno dediščino in poskrbi za pozitiven odnos do nje. Na to temo sem se v pogovoru s poljskim kolegom spraševala, kaj narediti, da bi imeli bolj pozitiven odnos do nje, jo prepoznali tudi uradni voditelji države, se zanjo trudili in ji finančno pomagali – tako njenemu ohranjanju kot tudi našim folklornim festivalom, ki omogočajo prikazovanje kultur drugih narodov, kar gledalce bogati, izobrazuje in jih dela strpnejše do ljudi drugih kultur. Poljski kolega je povedal, da so se pri njih odločili narediti ljudski ples mladini bolj všečen in izvajajo tekmovanje parov, izvedeno na modernejši način. To je eden od pristopov, kako povrniti željo po plesanju ljudskih plesov. O tem je za nas napisal članek. Pri navajanju izraza »narodni« in ne »ljudski« ples je razložil, da imajo na Poljskem ljudske plese, ki so jih plesali v različnih pokrajinah države in so se na tej osnovi pojavili narodni (tj. poljski) plesi, ki so se razširili v vse pokrajine. Opisani turnirji potekajo le na podlagi narodnih plesov in ne plesov širše pojmovanih kot ljudskih. Želim vam prijetno branje in uspešno festivalsko sezono.

mag. Janja Ravnikar, predsednica ZLTSS

Pregled ocenjevanja skupin in festivalov v letu 2023

Tuji festivali so ocenili naše skupine:

Skupina brez žive glasbene spremljave (preglednica 1) ni članica ZLTSS, kar se v primeru vabila preko ZLTSS ne bi zgodilo. FS Svoboda Mengeš je za festival v Indoneziji označila (preglednica 2), da so bili potni stroški znotraj gostujoče države povrnjeni, festival pa, da ne (preglednica 1). Verjetno zaradi razmišljanja skupine, da je festival poskrbel za prevoz znotraj države, in organizatorjev, da jim niso povrnili kilometrine znotraj njihove države, ker so prispeli z letalom.

gostujoča folklorna skupina	festival	stil	Povrnjeni potni stroški znotraj gostujoče države?	Žepnina?	Živa glasba?	ocene							
						glasba	ples	petje	oblačni videz	splošna umetniška raven	obnašanje skupine	sodelovanje	odgovornih
SPD Nikola Tesla, Postojna***	Derventa, BiH	E	ne	ne	ne	/	4	4	5	4	5	5	
ŽKUD Tine Rožanc Veterani	Scheessel, Nemčija	A	ja	ja	ja	4	5	/	5	4	5	5	
ŽKUD Tine Rožanc Veterani	Schlitz, Nemčija	A	ja	ja	ja	3	4	4	4	4	5	3	
FS KD Svoboda Mengeš	Bojonegoro, Indonezija	A, E, S	ne	ne	ja	4	4	4	4	4	4	4	
AFS Ozara Kranj *	Idaho, ZDA	A	ja	ja**	ja	5	5	/	5	5	4	5	

* Komentar o skupini: Radi smo gostili to skupino na našem festivalu. Z njimi je bilo lahko delati in jih je bilo zelo zabavno gledati. Veseli smo bili, da smo jih imeli!

** Festival je napisal, da je bila krita vsa hrana in potni stroški, kar pa ne spada pod pokritje žepnine.

*** Ni naša članica.

STIL:

A - authentic (izviren)
E - elaborate (reproduktiven)
S - stylized (stiliziran)

OCENE:

1 - slabo
2 - šibko
3 - dobro
4 - zelo dobro
5 - odlično

Ni ocene:

- Mladinska FS Svoboda Mengeš: Kali, Kolumbija;
- FS Sava Kranj: Festival Sosedje, Bruck an der Mur, Avstrija;
- AFS France Marolt, Ljubljana: Bielsko-Biala, Poljska;
- MFS Ivan Navratil, Metlika: Cermache do Bonjardim, Portugalska,
- FS Vinko Korže, Cirkovce; festival: Krf, Grčija.

Naše skupine so ocenile festivale, na katerih so gostovale:

gostujoča folklorna skupina	Festival	Povrnjeni potni stroški znotraj gostujoče države?	Žepnina?	vodici	prehrana	nastanitev	ozvočenje	svetlobni park	oder	garderobe, sanitarije	prosti čas	ocene				
												spremljevalni program	sitki s skupinami	sitki z gledalci	organizacija	umetniška raven
FS Sava Kranj	Bruck an der Mur, Avstrija	ja	ne	4	5	5	5	2	2	3	5	5	4	3	4	2
ŽKUD Tine Rožanc Veterani, Ljubljana	Schlitz, Nemčija	ja	ne	4	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	4	4
ŽKUD Tine Rožanc Veterani, Ljubljana	Scheessel, Nemčija *	ja	ne	4	4	4	3	4	4	4	5	5	4	5	5	4
FS Vinko Korže, Cirkovce	Krf, Grčija	ja	ja	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
FS KD Svoboda Mengeš	Bojonegoro, Indonezija **	ja	ne	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5
MFS Ivan Navratil, Metlika	Cernache de Bonjardim, Portugalska	ne	ja	3	3	3	5	4	4	4	2	3	3	4	3	4
AFS Ozara Kranj	Idaho, ZDA	ja	ne	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5

* Festival je ponudil vse potrebno za organizacijo. Predvsem pa gre pohvala vsem organizatorjem, vodnikom, gostiteljskim družinam in vsem stanovalcem, ki so nas spremljali vse te dni. Vse, kar so počeli, je bilo srčno in predano in zaradi njih smo se počutili, kot da smo del njih. Hvala Scheessel.

** Zelo dobro organiziran festival, zanesljiva organizacija in velika angažiranost organizatorja, da se na festivalu dobro počutimo. Čestitke.

Naši festivali so ocenili gostujoče skupine tako:

	Stil	Povrnjeni potni stroški po Sloveniji?	Žepnina?	Živa glasba?	ocene						
					glasba	ples	pejje	oblačilni videz	splošna umetniška raven	obnašanje skupine	sodelovanje odgovornih v skupini
Folkart, Maribor											
"Trakia", Plovdiv, Bolgarija	S	ja	ja	ja	5	5	5	5	5	5	5
"Ikivago Legacy", Burundi	A	ja	ja	ja	5	5	4	5	4	5	5
Zhejiang Conservatory of Music, Hangzhou, Kitajska	S	ja	ja	ne	/	5	5	5	5	5	5
Šotyš, Milotice, Češka	A	ja	ja	ja	5	4	4	5	4	5	5
Tegal Art House Foundation, Tegal, Indonezija	E	ja	ja	ja	4	4	3	4	3	4	3
AKUD Španac, Beograd, Srbija	E	ja	ja	ja	5	5	5	5	5	5	5
AFS Študent, Maribor, Slovenija	E	ne	ne	ja	5	5	5	5	5	5	5
Otroški Lent, Maribor											
Bailandro for Mexico, Mehika	E	ja	ja *	ja	5	5	5	4	5	5	5
Omladinska FS srpskega kult. društva Maribor	E	ja	ja *	ja	5	5	4	5	4	5	5
OFS Pikapolonica, Pesnica, Slovenija	S	ja	ja *	ja	4	5	5	4	5	5	5
OFS OŠ Draga Kobala, Slovenija	E	ja	ja *	ja	4	4	4	5	4	5	5
Otroška FS KUD Študent Maribor, Slovenija	E	ja	ja *	ja	5	5	5	5	5	5	5
MLADINSKA FS KUD ŠTUDENT MARIBOR	E	ja	ja *	ja	5	5	5	5	5	5	5
Regratov cvet, Starše (otroški)											
Zasadbreg, Hrvaška	A	ja	ja	ja	4	4	4	4	4	4	4
KUU Zvon, Mala Subotica, Hrvaška	A	ja	ja	ja	4	4	4	4	4	4	4
Žiškovec, Hrvaška	A	ja	ja	ja	4	4	4	4	4	4	4
Bailandro for Mexico, Mehika	A, S	ja	ja	ja	4	5	5	5	5	5	5
KUD Boka, Črna gora	A, S	ja	ja	ne	2	4	4	4	4	4	4
Jurjevanje, Črnomelj											
KUD Desinec, Hrvaška	A	ne	ne	ja	4	3	3	3	3	5	5
Lubenka, Lubenia, Poljska	E	ja	ne	ja	4	3	3	4	3	4	4
MIFF Piran											
Pfarrwanger Schuhplattler, Adlwang, Avstrija	S	ne	ne	ja	4	5	/	3	4	5	5
KUD Dukati Laminci, Gradiška, BiH	E, S	ne	ne	ne	/	4	4	5	4	5	5
Slovensko kult.sport.društvo Drava eV, Augsburg, Nemčija	E, S	ne	drugo	ja	5	4	4	5	4	5	5
Lubenka, Lubenia, Poljska	E	ne	ne	ja	5	5	4	5	5	5	5
KUD Abrašević, Arandjelovac, Srbija	S	ne	ne	ne	/	5	5	5	5	5	5
Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, Kamnik											
Festival je bil zaradi poplav odpovedan.											
Šentfolk, Šentvid pri Stični											
Festivala zaradi finančnih težav ni bilo.											

* Festival je napisal, da je bila žepnina kompenzirana z namestitvijo, transportom in prehrano, vendar to ne šteje pod kompenzacijo žepnine.

Gostujoče skupine so ocenile naše festivale:

Teh ocen v letnem festivalskem poročilu CIOFF® za leto 2023, tako kot za leto 2022, zopet ni. Naše festivale prosimo, da se potrudijo in gostujočim skupinam povedo, da morajo izpolniti vprašalnik. Najbolje jim je ob koncu festivala ponuditi računalnik z dostopom do interneta in vprašalnik izpolnijo kar takrat. Seveda brez vplivanja na ocene.

mag. Janja Ravnika, predsednica ZLTSS

Jurjevanje v Vinici

Pastirski praznik, ki ga že 61 let ohranjajo viniški osnovnošolci

Obred zelenega Jurija pomeni čaščenje božanstva rasti in rodovitnosti, čigar zasluga je bila, da je narava vsako leto spet ozelenela, do so posevki oživel in da je mogla živina spet na pašo. Tako je razumljivo, da je Jurjevo postalo tudi pastirski praznik. Zaradi tega je predstavljalo Jurjevo po ljudskem koledarju začetek pomladi. Nekoč se je jurjevalo po vsej Sloveniji in je šega od nas segala na sosednjo Hrvaško, vendarle se je najdlje ohranilo v Beli krajini. Najstarejši zapis tega narodnega običaja v Vinici je leta 1854 v Šolskem prijatelju zapisal Janez Tomšič, najstarejšo fotografijo, last učiteljice Poldke Bavdkove, pa je naredil fotograf Rudolf Persetič leta 1912.

Na Osnovni šoli Vinica so tradicijo jurjevanja v želji, da se narodni običaj ohrani in prenaša iz generacije v generacijo, obudili leta 1963. Vsako leto skupino vedno sestavljajo učenci zaključnega razreda, ki se naučijo belokranjskih pesmi in plesov. S svojim programom se predstavijo krajanom 24. aprila na vaškem trgu. Po predstavitvi se razdelijo v skupine, ki obišejo vasi v šolskem okolišu. Pri sleherni hiši zapojejo pesem Jurjevsko obredje – »Prošel je prošel, pisani vuzem, došel je došel Zeleni Jure ...«, s katero prinesejo hiši srečo, zdravje, veselje in obilno letino. V zameno gospodinja ali gospodar hiše obdari učence z jajci ali denarjem. Z zbranimi sredstvi učenci nato organizirajo zaključni izlet.

Priprave na jurjevanje se pričnejo v zimskem času, ko učenci zaključnega razreda začnejo z vajami. Najprej se učijo obredne pesmi, nato pa se posvetijo tudi učenju tradicionalnih plesov. Pri izvedbi glasbene podlage pa sodelujejo tamburaši KUD Oton Župancič Vinica, ki skrbijo za živahno in avtentično glasbeno spremljavo. Kulturno ozaveščenost učenci krepijo tako, da so vključeni v proces priprav in izdelave koša iz brezovih vej za zelenega Jurija.

Zeleni Jurij obiše vasi v šolskem okolišu, tudi v vaseh čez Kolpo, od koder prihajajo šolarji OŠ Vinica. Domačije, ki jih obiše Jurjev sprevod, prejmejo po odpeti pesmi posebno darilo – brezovo vejico, ki jo simbolično zataknejo za podboj vrat. To dejanje naj bi družini zagotovilo srečo skozi vse leto. In če se je včasih zgodilo, da gospodinja ni sprejela jurjevanjcev in so hiši zagrozili, da jo čaka kaj hudega, je danes obiskovalcev vsaka hiša zelo vesela. Že tretja generacija staršev tako

obuja spomin na svoje jurjevanje. Predvsem mlajši so zelo navdušeni in komaj čakajo, da bodo tudi sami v tej vlogi.

Tudi letos je bilo tako. Vznemirjenje in vrvež, ki napoveduje naš najlepši praznik in je nekoč polnilo trate in gričke, je bilo že zjutraj čutiti po šolskih hodnikih. Generacijo 2023/24 je dež s trga pregnal v šolsko telovadnico, kamor so prinesli 'zelenega Jureta', 'zapopevali' in zaplesali Igraj kolo, Lipa moja, Lepo Anko, Pobeležo polje, Šrotiš in Seljančico. Pritekle so solze sreče in ponosa med starejšimi in navdušen žar v očeh pri najmlajših, ki jih jurjevo še čaka.

Danes praznik živi drugače, kot je nekoč v časih pastirjev, a kar je najpomembneje, živi. Že dobrih šest desetletij se čisto vsak učenec zadnjega razreda nauči pesmi jurjevskega obredja in belokranjskih ljudskih plesov. Krajanje nas delajo ponosne, da živimo na koščku sveta, ki na takšen način časti svojo preteklost in identiteto. Zato bo tudi letošnja brezova vejica na hiši zapeta vse dokler nas prihodnjo pomlad ne obiše nova generacija jurjevanjcev.

ZANIMIVOSTI:

*Tradicija se ni zaustavila niti med Covidom, ko smo jurjevanjem s posebnim videom priskočili na pomoč člani KUD Oton Župančič Vinica.

*Več kot 30 let je Zeleni Jurij v okviru društva slovensko-hrvaškega prijateljstva redno obiskoval tudi predsednike Slovenije in Hrvaške.

*Poleg in verjetno tudi po zgledu Vinice so v zadnjih letih jurjevanje uspešno obudili tudi v Adlešičih, Podzemlju in Črnomlju.

Sašo Žepuhar

60 let KUD Oton Župančič Vinica

Kulturno umetniško društvo Oton Župančič iz Vinice je s skoraj 140 aktivnimi člani trenutno najštevilčnejše folklorno društvo v Sloveniji, ki hkrati deluje najbolj mladostno do zdaj, kljub temu, da letos praznuje častitljivih 60 let delovanja. Ob tej priložnosti so pripravili izjemno folklorno predstavo, s katero ne želijo slediti vzorom ostalih, temveč oblikovati svojstven način ustvarjanja. Na letošnji predstavi bosta z roko v roki plesali celo umetna inteligenca in folklor.

»S predstavo “Legende Vinice”, v sklopu praznovanja 60. obletnice našega društva, želimo ob jubileju številčno rast članstva društva prikazati tudi z rastjo kakovosti produkcije društva. Tokrat se bomo poklonili našem kraju, ki nas je s svojo čarobnostjo skozi zgodovino izoblikoval. S kreativno ekipo sestavljamo sodobno predstavo, ki obiskovalcev ne bo pustila ravnodušnih. Pripravljamo tudi svojevrstno koreografijo uskoških plesov, ki bo na drugačen način predstavila zgodovino plesnega in pevskega izročila Bojancev in okoliških uskoških vasi. Za dodatno slavnostno noto jubilejne predstave pripravljamo kar nekaj presenečenj, lahko pa vam izdamo, da bomo pripovedke, legende iz Vinice in okolice prikazali tudi s pomočjo velikega zaslona in umetne inteligence,« je o zanimivi predstavi povedal umetniški vodja skupine KUD Oton Župančič Vinica Sašo Žepuhar, sicer dolgoletni plesalec pri Akademski folklorni skupini France Marolt iz Ljubljane.

Predsednica društva Željka Karin Biličič izpostavlja, da želijo z edinstveno predstavo negirati obstoječa mnenja, da v folklorni dejavnosti težko “izumijo” nekaj novega in poudarja, da je ljudska dediščina in pestrost plesnega ter glasbenega izročila Bele krajine zelo bogata in ponuja še preštevilne zgodbe, ki le čakajo, da uzrejo luč sveta.

Plesna predstava Legende Vinice bo v sklopu festivala Poletje v Vinici, in sicer v petek, 19. julija 2024 ob 20. uri na igrišču pri OŠ Vinica. Vljudno vabljeni!

Člani KUD Oton Župančič Vinica

Folklorni diptih v Cankarjevem domu

AFS France Marolt je ob 76-letnici svojega delovanja pripravila letno plesno predstavo z naslovom *Diptih*. Poimenovano po umetniškem delu, sestavljenem iz dveh polovic, je letošnja predstava osvetlila nekatere vrhunce njihovega repertoarja in jim dodala še ‘drugo polovico’. Predstava je bila popotovanje skozi čas in prostor ter združevanje dveh folklornih tradicij – slovenske in hrvaške. Letos so člani skupine France Marolt goste povabili profesionalni folklorni ansambel Lado s Hrvaške. Dogodek je povezal dve folklorni skupini, ki vsaka po svoje že desetletja

ohranjata in predstavljata bogato plesno in glasbeno dediščino svojih držav. Koncert je bil zasnovan kot dve polovici, ki sta ju skupini sestavili sami, a sta se ti polovici med seboj prepletli, dopolnjevali in na koncu združili v skupno celoto. Predstavljeni sta bili dediščina in kreativnost skozi izbor koreografij, ki so jih za skupini ustvarjali različni koreografi in pisci glasbenih priredb, vsak s svojim edinstvenim pogledom na folklorno gradivo in njegovo odrsko poustvarjanje. Programsko je dogodek obsegal izjemna koreografska in glasbena dela Ansambla Lado in Akademске folklorne skupine France Marolt. Predstava Diptih, ki je bila uprizorjena v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma 18. in 19. maja 2024, je navdušila publiko. Dogodek je pokazal lepoto in raznolikost slovenske in hrvaške folklorne tradicije skozi prizmo ustvarjalnosti in predanosti dveh vodilnih folklornih skupin.

Luka Kropivnik

1. Mednarodni folklorni festival »Rudarska luč«

Folklorna skupina Delavskega kulturnega društva Svoboda Senovo in Kulturno umetniško društvo Oštrc iz Rud pri Samoboru na Hrvaškem že dve desetletji negujeta intenzivno sodelovanje na kulturnem področju. Sodelovanje je rezultiralo v skupnih nastopih na kulturnih, turističnih in gospodarskih dogodkih na Hrvaškem in v Sloveniji s skupnim gostovanjem na mednarodnem folklornem festivalu v Makedoniji ter v pripravi in izvedbi EU projekta *Sveta Barbara – Bogastvo podzemlja nekoč in danes*, skozi katerega je bil uspešno obnovljen del rudarske dediščine v Rudah in na Senovem.

Obema društvoma je skupna rudarska preteklost domačih krajev, ki ju je trdno povezala in motivirala za delo na novih projektih. S pridružitvijo Republike Hrvaške Evropski uniji in schengenskem prostoru ter z ukinjanjem meje med Hrvaško in Slovenijo so bili podani pogoji za skupno organizacijo mednarodnega folklornega festivala, ki se bo hkrati odvijal v dveh državah. Po našem vedenju je to eden od redkih primerov tovrstnih projektov v svetu, če ne celo edini. Festival se odvija pod okriljem in po pravilih največje svetovne organizacije folklornih festivalov CIOFF®.

Festival bo letos potekal prvi vikend v juliju, od 5. do 8. 7., pri čemer bo glavno folklorno dogajanje potekalo v soboto 6. 7. na Senovem in dan kasneje v Samoboru in Rudah. Na festivalu se bodo poleg gostiteljev predstavili tudi folklorni ansambli iz Nemčije, Španije in Severne Makedonije, tako da pričakujemo skupaj okoli 150 udeležencev iz 5 držav.

Bojan Vovčko

FS ISKRAEMECO na CIOFF® festivalu na Hrvaškem

Člani starejše otroške folklorne skupine ISKRAEMECO Kranj smo se v zadnjem aprilskem vikendu odpravili na Hrvaško, kjer smo se na povabilo organizatorja udeležili CIOFF® festivala, ki se je odvijal v Pušči, Stupniku in Buševcu. Festival je potekal od četrtega, 25. aprila, do ponedeljka, 29. aprila, ampak smo se glede na pozno vabilo odločili, da domov odidemo v nedeljo zvečer zaradi službenih obveznosti. Festival je zagotavljal nastanitve pri družinah, mi pa smo prosili za nastanitev, kjer bi lahko celotna skupina bivala skupaj, zato so nam za zelo zmerno ceno ponudili hostel, s katerim smo bili izjemno zadovoljni. Organizator nam je vsak dan zagotovil tudi okusen zajtrk, kosilo in večerjo.

V petkovih popoldanskih urah smo prispeli na lokacijo našega prvega nastopa – Pušča. Pričakali so nas zelo prijazni gostitelji, ki so nam razkazali prizorišče in garderobe. Sledil je čas za generalko, pripravo noš in kmalu tudi ličenje, friziranje in oblačenje. Ob 18. uri se je začela prireditve, na kateri je imela vsaka folklorna skupina čas za približno 8 – 10 minut dolg nastop. Po nastopu je sledila večerja in druženje v prireditvenem prostoru. V večernih urah nas je nato avtobus odpeljal do naše nastanitve, kjer smo se namestili v sobe, ki so bile zelo čiste in lepe, in se spočili za naslednji dan.

V soboto zjutraj smo se po zajtrku peš odpravili na izlet do Velike Gorice, kjer smo si ogledali muzej, cerkev in turistični center. Do kosila smo imeli nekaj prostega časa, ki smo ga izkoristili za raziskovanje okolice. Po kosilu smo se odpravili na našo drugo lokacijo nastopa – Buševac. Pred nastopom je bila predvidena generalka, nato pa je sledil nastop, na katerem smo se predstavili z belokranjskimi plesi. Po nastopu nas je pričakala večerja, po večerji pa je organizator za vse skupine organiziral zabavne igre. Vsaka skupina je zagotovila tri skupine po

6 sodelujočih, ki so nato sodelovali v treh igrah – skakanje v vrečah, nošenje jajc na žlicah in metanje podkev na palico. Nato je sledilo druženje vseh skupin ob zabavnem glasbenem programu.

Prosto nedeljsko dopoldne smo izkoristili za generalko pred zadnjim nastopom in pakiranje. Po kosilu nas je avtobus odpeljal na našo zadnjo lokacijo – Stupnik, kjer smo se pripravili na nastop, izvedli generalko na odru in odplesali splet gorenjskih plesov. Po nastopu smo spakirali noše, se poslovili od organizatorjev in se v večernih urah vrnili domov.

Poleg zelo dobro izpeljanih nastopov pa naj omenimo še, da so ob koncu festivala naši glasbeniki dobili osebno vabilo organizatorjev na glasbeni festival, ki se bo odvijal v letu 2024/25. Zelo smo ponosni, da se naša skupina, poleg zelo dobrih plesalcev, lahko pohvali tudi z izjemnimi glasbeniki. Naj na koncu pohvalimo še odlično delo organizatorjev za uspešno izpeljan festival, na katerem je bilo dobro poskrbljeno tako za zadostno količino vode in malice med nastopi kot za vsakodnevne tople obroke. Predvsem bi pohvalili pester in zanimiv program, organiziranost in prijaznost vseh – tako organizatorjev kot vseh drugih sodelujočih. Festival je bil res izveden na visokem nivoju, zato smo veseli, da smo bili lahko del njega.

Neja Vončina

MIFF obeležuje 20. obletnico delovanja

FD VAL Piran in ZKD Piran organizirata izjemno pomemben Mednarodni folklorni festival MIFF že od leta 2003, festival se ni izvedel samo v letih pandemije. Festival velja za enega najpomembnejših tovrstnih v Sloveniji in sami regiji. V dvajsetih letih smo gostili več kot 160 skupin iz 28 različnih držav. Prvotni namen festivala je bil združevanje folklornih skupin in predstavitev kulture, ljudskih plesov, glasbe in viž sredozemskih oziroma mediteranskih držav. Od tod izhaja tudi kratica *MIFF – Mediterranean International Folklore Festival*. Danes na festivalu z veseljem sprejmemo tudi države izven okvirja sredozemskih držav in tako še dodatno popestrimo sam festival.

V dveh desetletjih smo tako odlično sodelovali z lokalno skupnostjo, kjer lahko izpostavimo predvsem Občino Piran, Občino Izola, Mestno

občino Koper ter Občino Umag, saj želimo energijo festivala ponesti na čimveč mestnih trgov okoliških mest in tako promovirati sam festival in seveda glavno kuliso festivala MIFF, ki je Tartinijev trg v Piranu, kjer izvedemo po dva celovečerna dogodka. Zahvaliti se moramo entuziazmu in prostovoljstvu članov FD VAL Piran, da se festival že toliko let nemoteno izvaja, živi in se izboljšuje. Tudi sami člani FD VAL Piran sodelujemo na različnih festivalih po svetu kot gostujoča skupina, kjer vedno znova dobimo nove zamisli, ki jih izboljšamo in uvedemo na festivalu MIFF. Najpomembnejša naloga pa je pridobiti močnejšega sponzorja iz gospodarstva, ki bi omogočal dvig festivala na še višji nivo. V osnovi pa velja, da je naš festival MIFF organiziran s strani folkloristov za folkloriste in ravno v tem lahko vidimo našo največjo konkurenčno prednost pred drugimi smiselno podobnimi festivali. To potrjujejo tudi nekatere skupine, ki se rade vračajo v Piran ravno na festival MIFF.

V letošnjem letu bomo od 4. do 6. julija gostili sledeče skupine:

Četrtek, 4. 7. trg 1. Maja, Piran ob 20.00 – plesne delavnice

Zespol Piesni i Tanca »Vladislavia«, Wodzislaw Slaski, Poljska; Csokavirag Folk Dance Bacsalmás, Madžarska; Folklorny Subor Marina, Slovaška; Modern Folk Dance Frankfurt, Nemčija (turški plesi).

Petek, 5. 7. Tartinijev trg, Piran ob 21.00

Folklorna skupina Cere Žminj, Hrvaška; FD društvo Lancova vas, Slovenija; Poljska; Madžarska; Slovaška; Nemčija (turški plesi); FD VAL – veterani, Piran, Slovenija.

Sobota, 6. 7. Tartinijev trg, Piran ob 21.00

Sot La Nape, Udine, Italija; FD Lancova vas, Slovenija; Poljska; Madžarska; Slovaška; Nemčija (turški plesi); FD VAL, Piran, Slovenija.

V primeru dežja se prireditve preseli v Tartinijevo gledališče v Piranu.

Borut Luša

Povrniti željo in potrebo po plesanju narodnih plesov

Poljski narodni plesi (poloneza, mazurka, krakovjak, kujavjak in oberek) so pojav, ki sega vsaj v 16. stoletje. Te plesove so poznali po vsej Poljski in plesali so jih različni družbeni sloji, ki so jih imeli za del svoje kulturne

dediščine. Nemogoče je ugotoviti izvor najstarejših med njimi (poloneza, mazurka), ki so del kraljevega obreda in plemiškega običaja. Večina plesov izvira iz podeželskih skupnosti, vendar so med svojim zgodovinskim razvojem postali tudi last višjih slojev poljske družbe in element kulture graščin, dvorcev in javnih plesišč. Narodni plesi so našli svoje mesto v glasbenih in opernih delih, baletih, literaturi in ustnem izročilu. Prodrli so v glasbo velikih skladateljev: F. Chopina, M. K. Ogińskiego, K. Kurpińskiego, S. Moniuszka, H. Wieniawskega. Bili so element nacionalnega ponosa in identitete, s katerim so se ponášali na tujih dvorih. Pojavili so se tudi kot predmet umetniških del umetnikov predvsem 19. in 1. polovice 20. stoletja: W. Tetmajer, J. Chełmoński, J. Malczewski, Z. Strzyżewska. Nasledniki te dediščine so bili odgovorni za njeno preživetje in posredovanje naslednjim rodovom.

V civilizaciji potrošnje in sodobnem svetu, ki so ga prevzeli mediji, moramo z zadovoljstvom opaziti pojav ambicioznih dejavnosti, katerih cilj je zaščititi stoletja staro poljsko plesno navado pred pozabo. Gre za poljske narodne plesse, ki jim je povrnjena prvotna, družbena funkcija in se razlikujejo od splošno znane odrske oblike. Prvi uspešen poskus organizacije tekmovanja parov v poljskih narodnih plesih na ravni poljskega prvenstva je v letih 1977-79 v Krakovu izvedel profesor Marian Wiczyński skupaj z zvezo plesnih zvez in klubov na Poljskem. Na žalost po profesorjevi smrti ni bilo privržencev in uresničevanje te ideje je bilo prekinjeno za 15 let. Šele leta 1994 sta na pobudo Jana Łosakiewicza Mariusz Krupiński v Olsztynu in leta 1997 Danuta in Jarosław Wojciechowski v Varšavi začela organizirati letna državna tekmovanja v poljskih narodnih plesih. V naslednjih letih je priljubljenost discipline rasla. Vedno več je bilo učiteljev in plesnih inštruktorjev mlajše generacije, ki so se trudili organizirati tekmovanja in trenirati otroke, mladostnike in odrasle. Takrat izvedeni turnirji so dokazali, da je to odličen način promocije teh plesov, hkrati pa se želi negovati in poudarjati njihov pomen.

Poljski narodni plesi so postali predmet tekmovanja, v katerem se vrača njihova prvotna, družbena funkcija, hkrati pa se ta različica razlikuje od splošno znane odrske forme. Ti plesi so bili v preteklosti priljubljeni po vsej Poljski in so jih plesali različni družbeni sloji, od tod tudi njihovo današnje ime. Plesi predstavljajo krakovjak in polonezo, ki so ju plesali že v 15. in 16. stoletju, nekoliko mlajšo mazurko ter najmlajši - kujavjak in oberek, ki sta se v narodno obliko

razvila v drugi polovici 19. stoletja. Vsi imajo ljudski izvor, vendar so se v svojem zgodovinskem razvoju tako spremenili, da danes nimajo veliko skupnega s svojimi izvorniki. Bili so povezani z določenimi okolji in so opravljali posebne funkcije. Plemstvo, magnati, buržoazija in poljska scena so imeli pomembno vlogo pri oblikovanju njihove glasbene in plesne oblike. Navezovali so se na zgodovino Poljske, narodnoosvobodilne boje in domoljubne vsebine, zaradi česar so skoraj celotno 19. stoletje predstavljali simbol »poljskosti« naroda, katerega države na zemljevidu sveta ni bilo. Izjemni plesni pedagogi, koreografi, posamezni izvajalci in plejada nadarjenih plesalcev so s svojim plesnim mojstrstvom pomembno vplivali na oblikovanje in razvoj poljskih narodnih plesov. Z uresničevanjem ustvarjalnih idej so bili nosilci napredka, zagotavljali so njihov nenehni razvoj in hkrati pridobivali množice pristašev za njihovo uresničevanje. Zgodovinske vezi poljskih narodnih plesov so pokazatelj poljščine tudi danes, ob velikih družbenopolitičnih spremembah.

Uresničevanje ideje o obnovitvi želje in potrebe po plesanju poljskih narodnih plesov, ki se je razvila pod okriljem poljske sekcije CIOFF®, je začelo dobivati prave podobe. To je postalo mogoče zahvaljujoč skupini učiteljev in inštruktorjev, ki poučujejo poljske plesse v neprofesionalnih ustanovah umetniškega gibanja. Na njihovo pobudo je bila leta 2000 pri poljski sekciji CIOFF® ustanovljena *Komisija za poljske plesse*, katere statutarni organi so: 7-člansko predsedstvo, 13-članski nacionalni posvetovalni svet, forum in sodniški kolegij. Od tega trenutka so popularizacijske dejavnosti, povezane s tem delom naše tradicije, močno zaživele. Da bi pokrila celotno območje Poljske, je Komisija ustanovila 6 regionalnih centrov: center Podlasie-Lublin s sedežem v Biali Podlaska; Varminsko-pomeransko središče s sedežem v Olsztynu; Velikopoljski center s sedežem v Poznaniu; Šlezijjski center s sedežem v Racibórz; Małopolski center s sedežem v Krakovu in Centralni center s sedežem v Wieliszewu.

Deželni komisarji, ki so upravljali centre, so svoje delo začeli z zbiranjem podatkov o učiteljih in inštruktorjih, ki so strokovno pripravljene poučevati poljske plesse in delajo v šolah ali drugih izobraževalnih ustanovah. Vzpostavili so stike z lokalnimi upravnimi in izobraževalnimi oblastmi, da bi ustvarili ugodne pogoje za poučevanje poljskih plesov. Organizirali so tudi popularne dogodke, kot so predstave, plesna tekmovanja in predavanja. S sodelovanjem lokalnih izobraževalnih

oblasti so začeli organizirati prve tečaje za usposabljanje učiteljev. Ti tečaji so priznani zaradi visoke vsebinske ravni. Udeležba je visoka, čeprav morajo učitelji kriti stroške udeležbe iz lastnega žepa.

Vsebinska podpora tej novonastali plesni obliki so bile in so še leta 1989 objavljene ugotovitve Strokovnega sveta za folkloro Ministrstva za kulturo in umetnost ter video kasete »Učno gradivo na področju poljskih narodnih plesov«, ki je zapis teh ugotovitev. Ta veččlanska skupina strokovnjakov je med večletnimi razpravami uredila celotno taksonomijo poljskih narodnih plesov in način izvedbe vsebine, ki jo vsebuje. Ta taksonomija je bila prilagojena tudi za potrebe plesnih turnirjev in je na voljo na spletni strani poljske plesne komisije. Pomembna opora za temelje razvijajočega se gibanja je bila študija Jana Łosakiewicza in Jarosława Wojciechowskigo »Mazurka – koraiki in figure« I. in II. del ter posmrtna objava študije Czesława Sroki »Poljski narodni plesi ter sodobne plesne igre, tekmovanja in turnirji«, ki jo pogosto imenujemo biblija poljskih družabnih plesov.

Osnovno usposabljanje in izobraževalno delo se izvaja predvsem v okviru obstoječih ustanov neprofesionalnega umetniškega gibanja, mladinskih kulturnih centrov in kulturnih domov, šol in celo novoustanovljenih klubov, ki se ukvarjajo s poljskimi plesi v družabni obliki (za pojasnilo je treba dodati, da je bil z ustanovitvijo *Komisije za poljske plese* izraz »poljski narodni plesi v družabni obliki« nadomeščen z izrazom »poljski plesi«). To dodatno, neplačano delo inštruktorjev prinaša s seboj številne nevšečnosti in zahteva veliko odločenosti, da ga nadaljujejo. Le nekateri si lahko privoščijo tak izziv. Težko je najti dodaten čas in prostor za treniranje parov, skrbeti zanje na večurnem potovanju in med bivanjem na tekmovanju, modro podpirati udeležence pri premagovanju začetnega stresa, se udeleževati delavnic in srečanj v zvezi s to obliko plesa, včasih pa se odločiti tudi za organizacijo turnirja z vsemi posledicami te odločitve.

Pri tekmovanjih ne gre le za tekmovanje. Ta izpolnjujejo tudi izobraževalno in rekreacijsko funkcijo. Dodatna splošna znanja pari pridobivajo tako med treningi in pripravami na tekmovanja v domačih prostorih kot tudi med bivanjem na turnirjih, katerih organizatorji načrtujejo ogled, rekreativne in integracijske aktivnosti. Aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem namestitve, prehrane, pridobivanjem sponzorjev, pripravo dvorane, spremstva, razsvetljave in oglaševanja

predstavljajo resno težavo pri organizaciji turnirja. V takih situacijah so nam v oporo starši, navijači in prostovoljci, katerih pomoč je neprecenljiva. Po njihovi zaslugi so takšni plesni festivali organizirani kar se da poceni in med udeleženci ustvarjajo vzdušje medsebojnega sočutja, ki včasih privede do vzpostavljanja trajnih prijateljstev in občutka, da si je treba pomagati v težkih situacijah.

Tekmovanje za premoč na plesnem parketu sproža velika čustva. Pojavijo se med kvalifikacijskimi krogi, finali in celo pred začetkom turnirja. Na obrazih otrok, najstnikov in odraslih lahko opazite tudi ganjenost, ko plešejo skupno polonezo s 300 ljudmi, ko se med poljsko himno in dvigom državne zastave desna roka avtomatsko postavi v predel srca, ko so okrašeni z medaljami ali ko kot zmagovalci ponovno predstavijo občinstvu svoje sposobnosti. Podpora občinstva tej obliki plesa dopolnjuje vzdušje dogodka. Njegova velikost se giblje od nekaj sto do več tisoč ljudi, kot na primer v Olsztynu. Vse pogostejše turnirje vodijo dobri voditelji, ki spretno navežejo stik z občinstvom in posredujejo znanje o poljskih narodnih plesih. Med turnirjem na Integracijski šoli št. 2 v Poznau je bilo med gledalci mogoče videti učence z mikrofoni in kamerami, ki so delali intervjuje za poročila in časopise, celotni razredi njihovih sošolcev pa so sedeli med občinstvom. To je ena najbolj zanimivih oblik popularizacije te tematike med mladimi.

Poljska plesna tekmovanja potekajo v osmih starostnih kategorijah:

- kategorija I: 7 - 9 let – polka, krakovjak,
- kategorija II: 10 - 12 let – polka, krakovjak,
- kategorija III: 13 - 15 let – polka, krakovjak, oberek,
- kategorija IV: 16 - 18 let – krakovjak, oberek, kujavjak, mazurka,
- kategorija V: 19 - 26 let - krakovjak, oberek, kujavjak, mazurka,
- kategorija VI: 27 - 39 let - kujavjak, mazurka, oberek,
- kategorija VII: 40 let - 50 let - kujavjak, mazurka,
- kategorija VIII: 50 let in več - kujavjak, mazurka.

(Kategorije I, VI, VII in VIII so brezrazredne kategorije.)

Obstajajo podrobna pravila za izvedbo tekmovanja in točkovanja.

Kljub temu, da je treba za udeležbo na tovrstnih plesnih festivalih plačati prijavnino, se na nekatera tekmovanja prijavi tudi do 160 parov. V zadnjih petih letih je bilo izvedenih več kot 80 velikih tovrstnih tekmovanj po vsej državi, ki se jih je udeležilo več kot 15.000 otrok,

mladostnikov in odraslih. Spremljalo jih je na stotine staršev, skrbnikov in prostovoljcev. Celoten projekt enkrat letno doseže vrhunec s turnirjem ranga poljskega prvenstva, ki poteka sistematično že 23 let. Pomen teh dogodkov v zadnjem času nenehno poudarjajo številke. Poljski plesi pritegnejo skoraj 80.000 gledalcev in opazovalcev, zaradi nenehne naraščanja zanimanja pa se glavni dogodki prenašajo prek spleta.

Zaradi priljubljenosti preživljanja prostega časa v obliki aktivne udeležbe na poljskih plesnih turnirjih in spremljevalnih dogodkih se je pojavilo novo tekmovanje – tekmovanje ekip štirih parov v *Karo mazurowe* – »*Mazurski diamanti* (štirje pari)«. Tekmovanja "Mazurski diamanti (štirje pari)" so priložnost, da spomnimo, da je imela izobrazena poljska mladina v 19. stoletju enake večšine plesanja mazuške, ki so se je naučili v šoli, današnja mladina pa sedaj s tem varuje ta lep poljski plesni običaj pred pozabo. Gre tudi za poskus povrnitve želje po plesu. Tekmovanje poteka v dveh starostnih kategorijah: starostna kategorija od 16 do 30 let, ki zajema starostni razpon plesnih parov, ki se udeležujejo poljskih plesnih turnirjev v kategorijah IV in V, in kategorija nad 30 let, ki zajema starostni razpon plesnih parov, ki sodelujejo na poljskih plesnih turnirjih v kategorijah VI, VII in VIII.

Najbolj ambiciozen projekt, katerega izvajanje se je že začelo, je popularizacija poljskih plesov z ustanavljanjem poljskih plesnih klubov. Takšne klube nadzirajo institucije, ki so pravne osebe, v okviru katerih deluje plesni klub. Ta institucija bi morala imeti status podpornega člana poljske sekcije CIOFF® s simbolično letno pristojbino v višini 1 PLN. Klubi lahko vključujejo otroke, najstnike in odrasle, ki jim je skupna strast do plesa. Zadovoljstvo je izvedeti, da prvi tovrstni klubi že delujejo: štirje v Krakovu, en v Poznaniu in en v Drohiczinu. V Poznaniu je bil ustanovljen integracijski poljski plesni klub, kjer otroci na invalidskih vozičkih v paru z otroki, ki trenutno plešejo na turnirjih, plešejo poljske plesne. Zanimivo dejstvo je, da tečajji v takih parih potekajo redno skozi vse leto in so zelo priljubljeni.

Dosedanja opažanja kažejo, da je glavni motiv, da se učitelj odloči za omenjeno delo, osebno zadovoljstvo z doseženimi rezultati učencev in pripravljenost sodelovati pri ustvarjanju nove plesne oblike, ki povrne prvotno funkcijo poljskih plesov. Dodatno motivacijo nekateri inštruktorji najdejo v osebnih izkušnjah in lovorikah na tekmovanjih v zadnjih dvanajstih letih ter v izkušnjah in lovorikah na treh izvedbah

tovrstnih tekmovanj, ki jih je organiziral predhodnik tekmovanja v tej zvrsti plesa – prof. Mariana Wieczysty v Krakovu v letih 1977 – 1979.

Učinki dela s pari so občudovanja vredni. Tako tehnika izvajanja kot tudi izrazna plat plesnih predstavitev sta dosegli raven, ki je vzbudila pozitivna čustvena stanja tudi pri vsebinsko zelo izobraženih gledalcih. Oblačila plesalcev so se iz ne preveč estetskih razvila v oblačila, primerna starosti plesalcev in temi turnirja. Skromen izraz hvaležnosti najboljšim je podelitev plaket, ki jih je financirala Poljska plesna komisija šampionskim parom in njihovim inštruktorjem na turnirju poljskega prvenstva ter najboljšim parom in njihovim inštruktorjem na letni lestvici. Lep izraz priznanja je tudi predstavitev vseh inštruktorjev v prisotnosti tekmovalnih dvojic in občinstva ter podelitev diplom ali simboličnih daril.

Trenutno stanje strokovne pripravljenosti pedagoškega in inštruktorskega osebja, ki promovira poljske plesne v družabni obliki, je treba oceniti kot dobro. Njegovo število počasi, a načrtno narašča. Vsako leto več plesalcev, ki sodelujejo na turnirjih, zaključijo kvalifikacijske tečaje in večina jih sprejme delo v tej specialnosti. Pridružujejo se svojim že delujočim, nekoliko starejšim kolegom, včasih s končanimi več univerzitetnimi fakultetami, z znanstvenimi nazivi, ki so zaključili ali nadaljevali izobraževanje, npr. na glasbenih akademijah ali na oddelkih za plesno teorijo. Med ljudmi, ki so pred kratkim tekmovali na poljskih plesnih turnirjih (ali še tekmujejo) in se še ukvarjajo s treningi, lahko srečate inštruktorje, ki delajo kot občinski svetnik, vodjo občinskega oddelka za kulturo in telesno kulturo, vodjo plesa in folklornega oddelka velikega kulturnega centra, pa tudi direktorja folklorne skupine. Socialni status omenjenih inštruktorjev in njihova stopnja strokovne pripravljenosti dajeta prednost ustvarjanju ugodnega ozračja za popularizacijo tradicionalnih poljskih plesnih običajev.

Oseba, katere dosežke pri usposabljanju inštruktorjev si zasluži izpostaviti, je Jan Łosakiewicz (trenutno predsednik poljske sekcije CIOFF®), velik umetnik v odrski predstavitvi poljskih plesov, hkrati pa nesporna avtoriteta v njihovi družbeni obliki. Več deset dobro pripravljenih učiteljev in inštruktorjev prihaja iz Plesnega gledališča varšavske univerze "Warszawianka", ki ga vodi. Sodeloval je pri usposabljanju več sto drugih, izvajanju predavanj na različnih tečajih,

delavnicah in izobraževanjih. Več informacij o stališčih, profilih ljudi, ki delajo v tem gibanju, organizacijski strukturi, trenutnih plesnih centrih, uvrstitvah, glasbi itd. najdete na spletni strani poljske sekcije CIOFF® www.cioff.pl v zavihku Poljski plesi, predvsem pa na spletni strani Komisije za poljske plesne https://turnije-tp.cioff.pl/. Youtube posnetke tekmovanj lahko najdete na naslednjih povezavah: <https://www.youtube.com/watch?v=ih8hauUqQBA&t=5620s>, <https://www.youtube.com/watch?v=Gbd5-TgQvyw&t=3284s>, <https://www.youtube.com/watch?v=45h7ovFdjFA>, <https://www.youtube.com/watch?v=6qjys57XVds>.

Največje priznanje in zahvalo si zaslužijo inštruktorji, učitelji, direktorji organiziranih tekmovanj in ogromno število prostovoljcev za njihov čudovit in zavzet odnos. Njihove aktivnosti in navdušenje prepričujejo otroke, najstnike in odrasle, da aktivno sodelujejo pri delu za zaščito poljskih plesnih običajev pred pozabo in pri negovanju poljske tradicije, ki je neločljiv del naše kulturne dediščine.

(Pripravljeno na podlagi arhivskega gradiva Poljska plesna komisija - poljska sekcija CIOFF® 2024.)

prof. dr. hab. Marcin Bochenek, CIOFF® Poljske

Napoved prihajajočih dogodkov

Mednarodni folklorni festival Beltinci bo potekal med 18. in 21. 7. 2024 v Beltinskem parku.

FS Karavanke bo konec avgusta pripravila 2 dogodka:

1. četrtek, 29. 8. 2024, ob 18. uri v Galeriji Atrij v Trziču: *Od glave do pet – Kranjec odet*, razstava o obutveni in oblačilni dediščini na Kranjskem in širšem alpskem območju v 1. polovici 19. stoletja. Razstavo bomo pripravili v sodelovanju s Tržiškim muzejem in bo na ogled do 30. 9. 2024.
2. petek, 30. 8. 2024, ob 19. uri v Kulturnem centru Trzič: *Slovenske vezi*, koncert Folklorne skupine Karavanke Trzič z gosti Folklorna skupina Olešnica, Doloplazy, Češka.

Jurjevo v Vinici (foto: Sašo Žepuhar)

FS ISKRAEMECO na Hrvaškem (foto: arhiv skupine)